

„Örökségünk a tér és az idő” Tanítványi tisztelgés Filep Antalnak

Szerkesztette: Kürtössy Péter- Máté Gábor- Varga Szabolcs

PTE BTK Társadalmi Kapcsolatok Intézete Néprajz- Kulturális Antropológia Tanszék

Pécs, 2014.□□□□□□□□

503 oldal

A közelmúltban jelent meg Filep Antal néprajzkutatónak, a Pécsi Tudományegyetem Néprajz-Kulturális Antropológia Tanszék nyugalmazott tanárának készített tiszteletkötet. Ahogy a kötet egyik szerkesztője, az egykori tanítvány, Máté Gábor írja a kötet előszavában :„*Mindann*

yan, akik az ország valamely tudományegyetemén pallérozódtunk, tudjuk, hogy milyen nagy jelentősége van az alma maternek, ahol a tudomány és a szellem művelésének fortélyait elsajátítottuk és ahol összefüggéseket kereső és a világra nyitott személyiségekké váltunk. Ebben az emberré érlelő közegben rendkívül fontos a példa szerepe, az emberi és tudományos minőséget egyszerre hordozó tanáraink példája. A Pécsi Tudományegyetem Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszékének „nagy tanárgenerációja” számos ilyen nagybetűs példát állított elénk, akik a katedrán, a tanszéki folyosón, a közösen megtett kirándulásokon és a mindennapokban is mintát közvetítettek felénk. Köztük van Filep Antal, akinek oroszánrésze volt a pécsi néprajzi műhely megformálásában, nyitott, társtudományokra érzékeny és tematikailag sokszínű szellemiségének kialakításában. Filep Antal a tanszék megalakulásától 2005-ös nyugdíjazásáig oktatott. Ő volt az intézmény első, tényleges státussal rendelkező tanszékvezetője. Diákok nemzedékei hallgatták előadásait a népi építészet, a településnéprajz, a néprajzi csoportok, a népi jogszokások, az intézmény- és tudománytörténet, a társadalomnéprajz, a muzeológia, a történeti néprajz módszertana, a térképészet, és a néprajzi fotográfia tárgyköreiből. Nemcsak néprajzosok, hanem építész, művészettörténész, földrajzos, régész és történész hallgatók is szép számmal látogatták óráit és hallgatták előadásait, hiszen ő nemcsak divatszóként használta az interdiszciplinaritás fogalmát, a szó klasszikus értelmében vett tudományközi szemléletet honosított meg.”

A tanulmánykötet címének ötletét Filep Antal egyik katonai felmérésekről szóló térképtörténeti tanulmánya adta, [\[1\]](#) hisz e két rendezőelv jól jellemzi tudományos gondolkodását és munkásságát.

A kötet tematikailag öt részre oszlik, a megajándékozott érdeklődéséhez igazodó témaköröket öleli fel:

- építészet,
- muzeológia, művelődés- és tudománytörténet,
- szőlőhegyek néprajza,
- tájtörténet,
- település és társadalom

A tanulmányok mellett a kötet elején egy szerkesztett beszélgetés is helyet kapott, mely Tanár úr tanári pályáját követi végig, míg a kiadvány végén Filep Antal bibliográfiája olvasható.

Tartalomjegyzék:

NAGY Zoltán Egy tisztelgő kötet elé

MÁTÉ Gábor Előszó EKLER Andrea „Az értelmiség hivatása”. Ekler Andrea beszélgetése Filep Antallal

Építészet

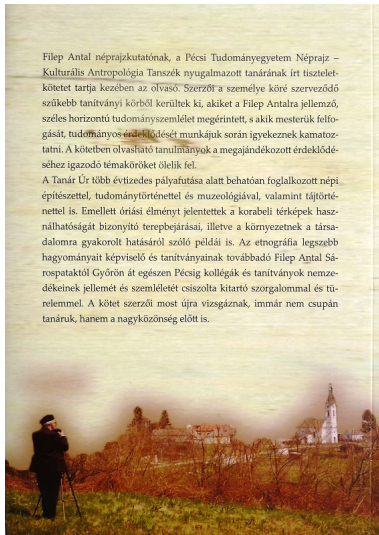
HOLCSEK Eszter Népi épületek kutatási eredményei a Balatonfelvidéken

TANAI Péter Egy ágasfás túlélő a 21. században

ZSONDA Márk Település és építészet a chaco magyaroKnál

KOCSIS Csaba Nemes kapolcsi Barcza Zsigmond malma. Adalékok a kapolcsi vízimalmok történetéhez

Muzeológia, művelődés, tudománytörténet

GEBAUER Hanga „... örököltette azt, a mi örökkévalóságra van rendelve” – Györffy István mint fotográfus, fekete-Körösvölgyi fényképfelvételeinek tükrében

HORVÁTH István Egy tárgy útja a múzeumi gyűjteménybe

KÜRTÖSSY Péter Kártya a magyar kezében. A kártyajáték helye, szerepe és alkalmi hagyományos közösségeinkben

VARGA Szabolcs A reformáció folyamata a Pécsi egyházmegyében a 16. században

JÓZSA Tamás Az építész gondolkodás kialakítása a népi építészet környezet- és gondolkodásformáló hatásán keresztül (oktatási modell)

Szőlőhegyek néprajza

DOBAI Szilvia Két 18. és egy 19. századi szőlőhegyi szabályzat Fejér megyéből

KABAI Gergely Bari-hegy – egy dél-balatoni szőlőhegy a 19-20. században

Tájtörténet

AGÓCS Ruben Élőföldből vadrezervátum, avagy a turulmadár mentette Kádár

BÉRES Sándor A vájkos. A vájogvető gödrök szerepköre a felsődánosi tanyavilágban

Település és társadalom

GLÜCK László A lakótelek-tulajdon topográfiája Máramarosszigeten (az 1770-es évekig)
Topográfia és társadalomtörténet

HOSSZÚ Csaba Adalékok a Szigetvidék történeti néprajzához

MARX Mária Az ígéret földjén – egy molnármester felemelkedése a 18. század második felében

MÁTÉ Gábor A kertesség, a török uralom és a telkesítés összefüggései a mecseki szálláskertes települések példáján

Filep Antal bibliográfiája (1959–2014)

„Örökségünk a tér és az idő” Tanítványi tisztelgés Filep Antalnak (szerkesztette: Kürtössy Péter- Máté Gábor- Varga Szabolcs)

PTE BTK Társadalmi Kapcsolatok Intézete Néprajz- Kulturális Antropológia Tanszék

Fedélterv: Vargyas Ildikó

Műszaki szerkesztő: Vértesi Lázár

Felelős kiadó: Nagy Zoltán

Pécs, 2014.

[1] Közös örökségünk a tér és az idő. Erdély és nyugati előtere a 18. és a 19. századi, korai katonai térképeken.

Korunk. XX. évfolyam 1. szám. <https://epa.oszk.hu/00400/00458/00145/filepa.html>

„Örökségünk a tér és az idő” Tanítványi tisztelgés Filep Antalnak

Írta: Kürtössy Péter

2015. április 08. szerda, 12:06 - Módosítás: 2020. október 17. szombat, 10:09
